

TIÊU CHUẨN XÂY DỰNG

TCXD 228:1998

LỐI ĐI CHO NGƯỜI TÀN TẬT TRONG CÔNG TRÌNH – PHẦN 1: LỐI ĐI CHO NGƯỜI DÙNG XE LĂN – YÊU CẦU THIẾT KẾ

Access for disabled to the building – Part 1: Access for the wheelchair bound person – Design requirements

1. Phạm vi áp dụng

Quy định này áp dụng để thiết kế lối đi cho người tàn tật dùng xe lăn trong các công trình xây dựng mới hoặc cải tạo.

Những công trình dưới đây bắt buộc phải đảm bảo lối đi cho người tàn tật dùng xe lăn:

- Khách sạn quốc tế, ga hàng không quốc tế, ga xe lửa trung tâm;
- Trường học, nhà an dưỡng, bệnh viện, các cơ sở khám chữa bệnh;
- Ủy ban nhân dân, trụ sở cơ quan, tòa án, thư viện, bảo tàng, cung văn hóa, nhà hát, công viên.

Đối với một số công trình phúc lợi công cộng khác có thể tham khảo tiêu chuẩn này khi có yêu cầu.

Chú thích: Tiêu chuẩn này cũng được áp dụng cho đối tượng sử dụng là người tàn tật tự đi lại được.

2. Định nghĩa

2.1. Lối đi cho người tàn tật: Đường để người tàn tật đi lại được trong công trình.

2.2. Người tàn tật: Là người bị khiếm khuyết một hay nhiều bộ phận cơ thể hoặc chức năng biểu hiện dưới những dạng tật khác nhau làm suy giảm khả năng hoạt động khiến cho sinh hoạt hàng ngày, học tập gặp nhiều khó khăn.

2.3. Người tàn tật dùng xe lăn: Người tàn tật không thể tự đi lại được mà phải dùng xe lăn.

2.4. Người tàn tật tự đi lại được: Người tàn tật có khả năng tự đi lại được trên các bậc lên xuống có độ cao phù hợp và được bố trí tay vịn thuận tiện.

2.5. Đường dốc: Lối đi dốc khi chuyển từ độ cao này sang độ cao khác.

3. Quy định chung

3.1. Lối đi

3.1.1. Trong các công trình có yêu cầu thiết kế lối đi cho người tàn tật dùng xe lăn phải đảm bảo ít nhất có một lối vào chính. Lối vào chính của ngôi nhà phải có độ cao bằng độ cao với sàn nhà hoặc phải có độ dốc, tạo điều kiện cho người tàn tật có thể ra vào và tự di chuyển đến những vị trí cần thiết trong công trình.

Ngoài ra cần dành một khoảng trống bên ngoài để bố trí chỗ đỗ xe (trường hợp người đi xe lăn đến bằng phương tiện ô tô). Khoảng trống này được bố trí ngay cạnh đường dốc hoặc lối ra vào của ngôi nhà.

3.1.2. Khi phải có sự chuyển đổi từ bề mặt đường sang vỉa hè thì lề đường phải hài hòa với độ cao chung.

3.1.3. Chiều cao của các bàn trong các cơ quan hành chính quan trọng, hoặc các quầy hàng trong các cửa hàng không được bố trí cao hơn 800mm so với mặt sàn.

Dưới các quầy hàng cần có một không gian rộng: 900mm, sâu: 500 mm, cao: 715 mm để người đi xe lăn có thể tiếp cận dễ dàng.

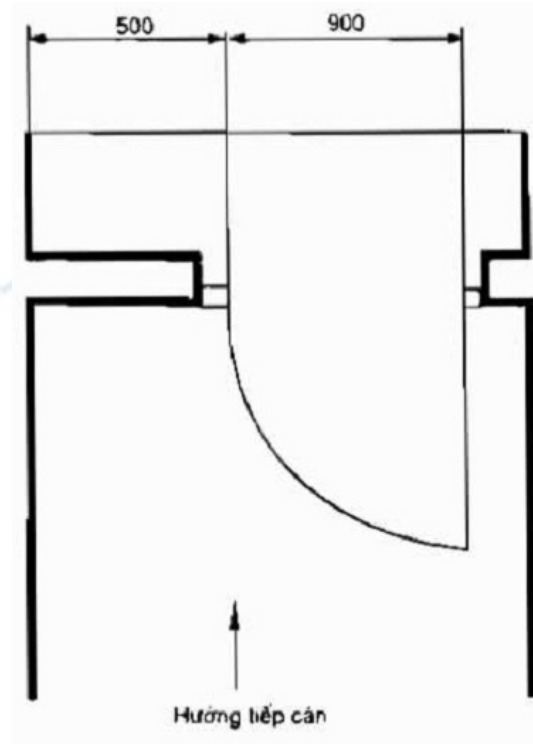
3.1.4. Bề mặt lối đi cho người tàn tật phải phẳng, không lồi lõm, có độ nhám và không có sự thay đổi độ cao đột ngột.

3.2. Cửa đi

3.2.1. Tất cả các cửa đi phải mở ra cả hai phía (dùng loại cửa tự động đóng khi buông ra). Khi có điều kiện, có thể dùng các loại cửa đi đóng mở tự động, cửa đẩy, cửa xoay thay cho loại cửa mở bằng tay. Không nên bố trí các loại cửa đi quá nặng hoặc loại cửa quay có nhiều cánh.

3.2.2. Các tay nắm cửa phải dễ thao tác và được lắp đặt ở độ cao phù hợp với người tàn tật dùng xe lăn.

3.2.3. Ở những vị trí mà cửa đi mở ra ngược với hướng tiếp cận thì cần bố trí một khoảng trống có chiều rộng không nhỏ hơn 500mm về phía tay nắm cửa (xem hình 1).

Hình 1: Hướng tiếp cận với cửa đi

3.3. Lối thoát khẩn cấp

3.3.1. Lối thoát khẩn cấp mở trực tiếp ra bên ngoài nhà phải được thiết kế thuận lợi cho người tàn tật sử dụng khi gặp sự cố.

3.3.2. Các lối thoát phải được bố trí hợp lý, phân tán, có chiều dài, chiều rộng đủ để đảm bảo thoát người. Trên đường thoát không được có vật cản trở, có biển báo và các tín hiệu chỉ dẫn.

3.4. Tay vịn

Tay vịn phải được bố trí ở cả 2 phía bậc đi, cầu thang và đường dốc. Tay vịn phải dễ nắm và được liên kết chắc chắn với tường.

3.5. Công tắc, nút điều khiển

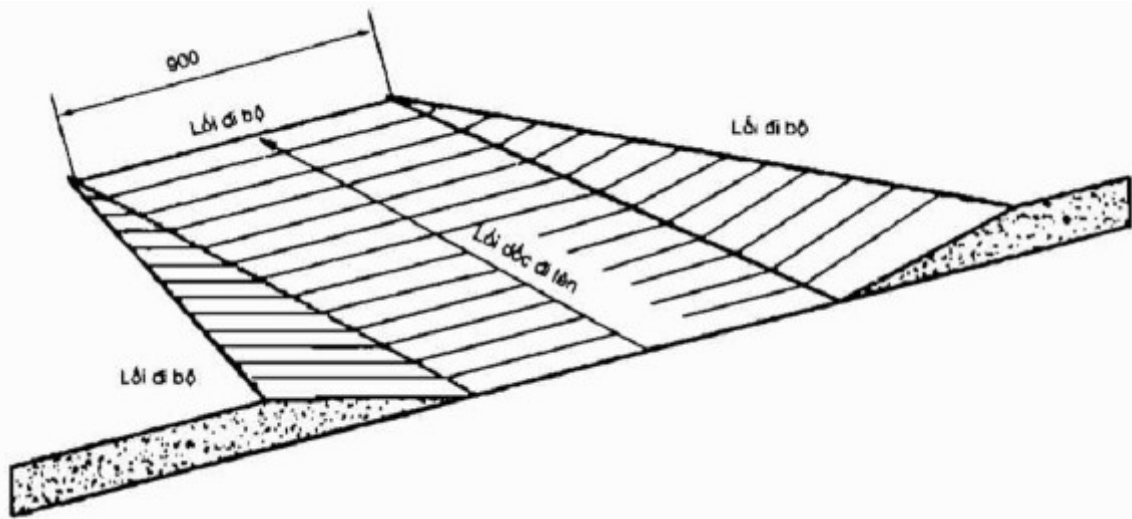
Công tắc, bảng điều khiển hệ thống đèn chiếu sáng, thiết bị điện, hệ thống thông gió, điều hòa không khí, phòng cháy chữa cháy cần bố trí ở những vị trí thuận lợi cho người tàn tật sử dụng và dễ thao tác ở độ cao từ 1000 đến 1500mm so với mặt sàn.

4. Yêu cầu thiết kế

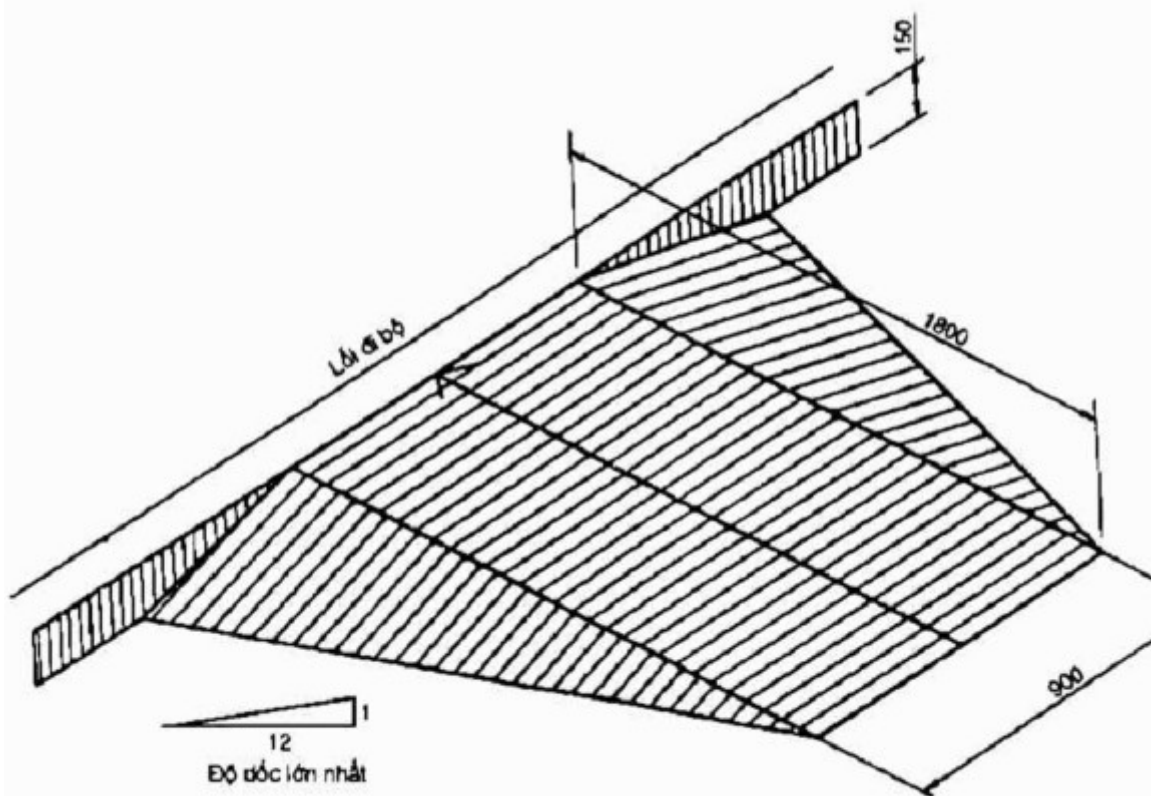
4.1. Lối tiếp cận

4.1.1. Cần bố trí không gian hay một vị trí thuận tiện có cùng độ cao với sàn ngôi nhà để người tàn tật dùng xe lăn để tiếp cận.

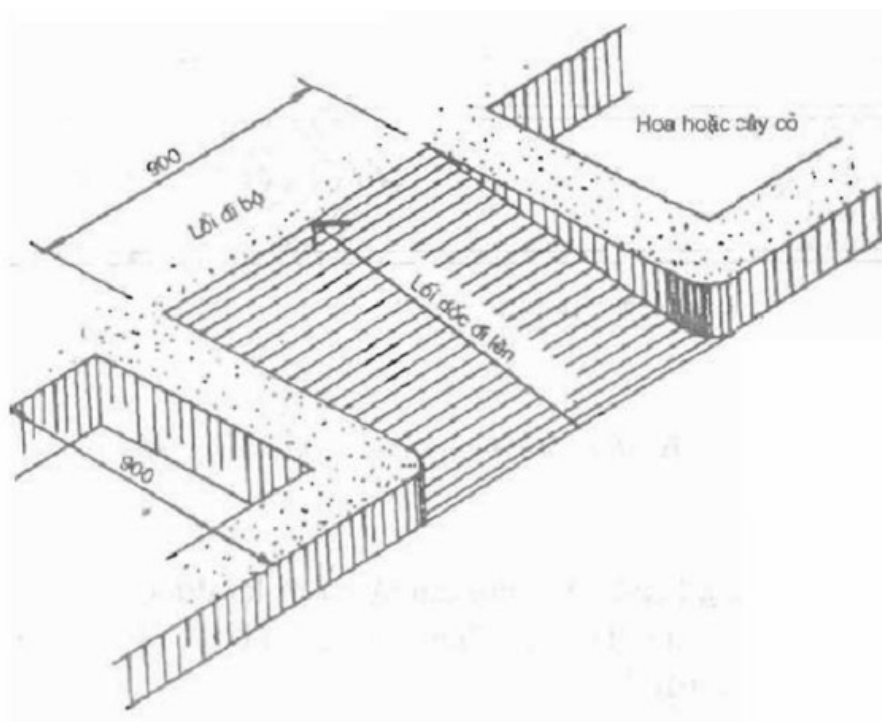
4.1.2. Khi bố trí lối tiếp cận, giải pháp tốt nhất là lối di chuyển xe lăn, vỉa hè hoặc lối đi bộ phải có cùng độ cao. Trường hợp có sự khác biệt về độ cao thì chiều cao của lề đường phải giảm xuống sao cho không lớn hơn 20mm so với độ cao của lối di chuyển xe lăn tại chỗ tiếp giáp (xem hình 2, hình 3 và hình 4).

Hình 2: Phối cảnh đường dốc (đáy rộng)

Hình 3: Phối cảnh đường dốc (kéo dài)

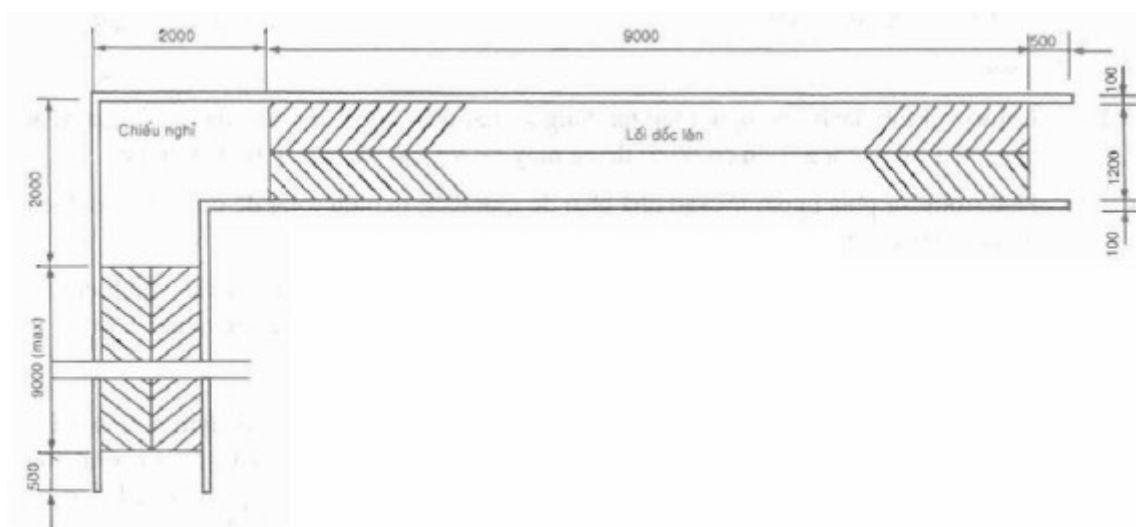

Hình 4: Phối cảnh đường dốc có lề liên tục

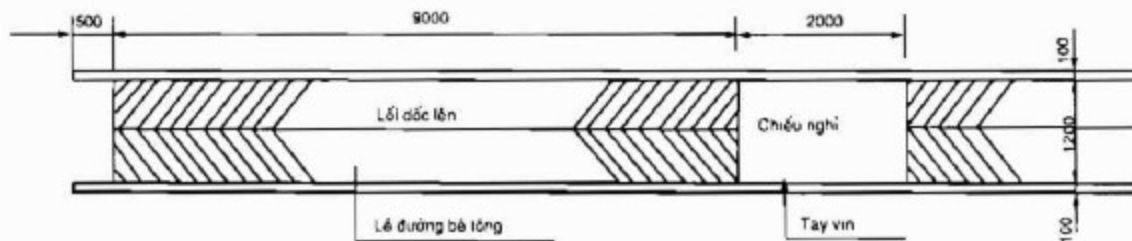
4.1.3. Trong vùng tiếp cận không được có các vật cản, chướng ngại

4.1.4. Đường dốc của lối vào chính dành cho người tàn tật dùng xe lăn được thiết kế như sau:

- Độ dốc không được lớn hơn 1/12;
- Chiều rộng mặt dốc không được nhỏ hơn 1200mm;
- Chiều dài đường dốc không được vượt quá 9m, khi vượt quá 9m phải bố trí chiều nghỉ. Chiều dài chiều nghỉ không được nhỏ hơn 2m và ở các khoảng cách đều nhau không quá 9m, tính theo chiều dài đường dốc (xem hình 5 và hình 6).

Hình 5: Mặt phẳng đường dốc có chiều nghỉ nằm ở góc

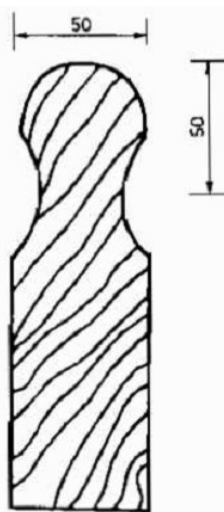

Hình 6: Mặt bằng đường dốc ở ngoài nhà

4.1.5. Đối với những công trình có người tàn tật tự đi lại được thì ngoài đường dốc như đã nêu ở điều 4.1.4 có thể bố trí thêm lối tiếp cận có bậc.

Lối tiếp cận có bậc được thiết kế như sau:

- Chiều cao bậc nhỏ hoặc bằng 150mm;
- Bề rộng mặt bậc không nhỏ hơn 300mm;
- Không dùng bậc thang để hờ;
- Phải bố trí chiều nghỉ ở bậc phía trên cùng;
- Phải bố trí tay vịn ở cả 2 bên bậc đi. Nên dùng tay vịn tròn đường kính từ 25 mm đến 50 mm. Khoảng cách giữa tay vịn với tường gắn không được nhỏ hơn 40mm (xem hình 7 và hình 8).
- Tổng chiều cao của tất cả các bậc không lớn hơn 1200mm (xem hình 9).

Hình 7: Chi tiết tay vịn thường dùng

4.2. Lối vào

4.2.1. Lối vào chính dành cho người tàn tật dùng xe lăn phải được dẫn tới cửa chính của ngôi nhà. Nếu trong công trình có bố trí thang máy thì lối vào cần ở gần buồng thang.

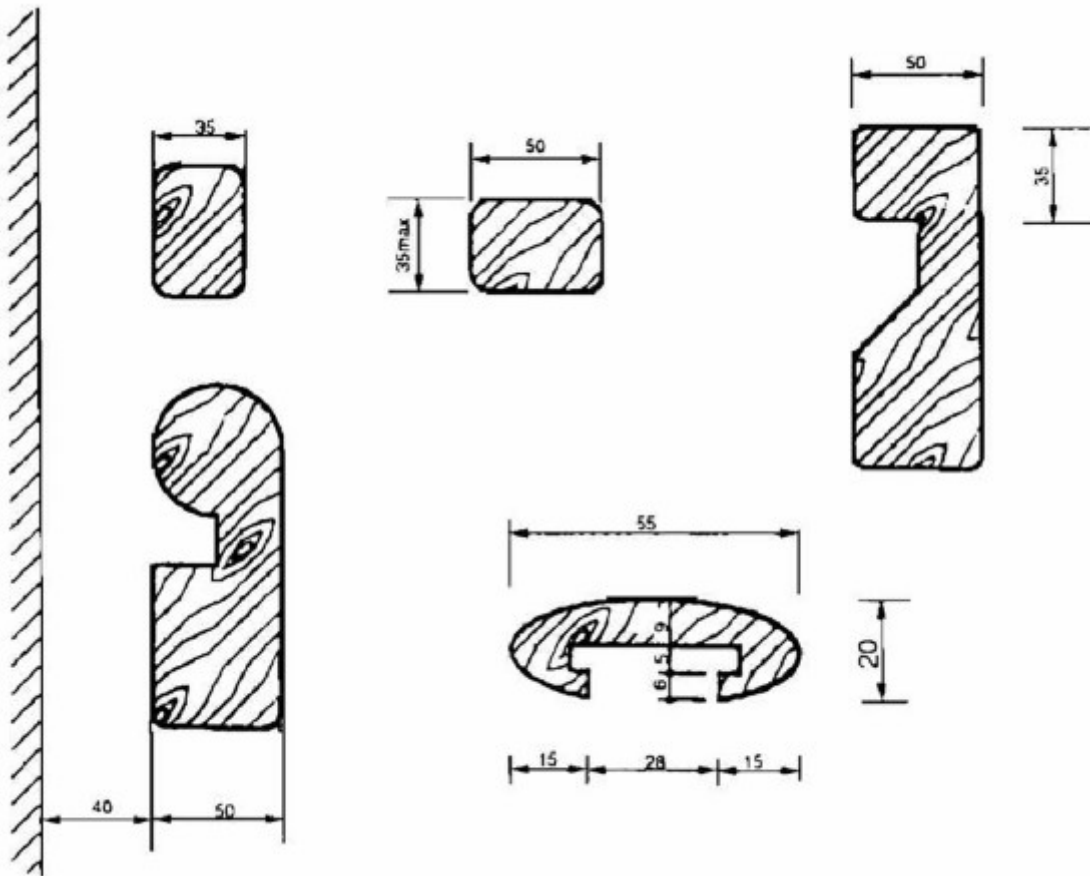
4.2.2. Phía trong và phía ngoài lối vào nhà phải để một diện tích đủ rộng để quay xe lăn, kích thước 1500mm x 1500mm.

4.2.3. Chiều rộng của các loại cửa đi không được nhỏ hơn 900mm. Nếu cửa vào chính có hai lớp thì phải bố trí một khoảng trống không nhỏ hơn 1200mm để xe lăn có thể đi qua.

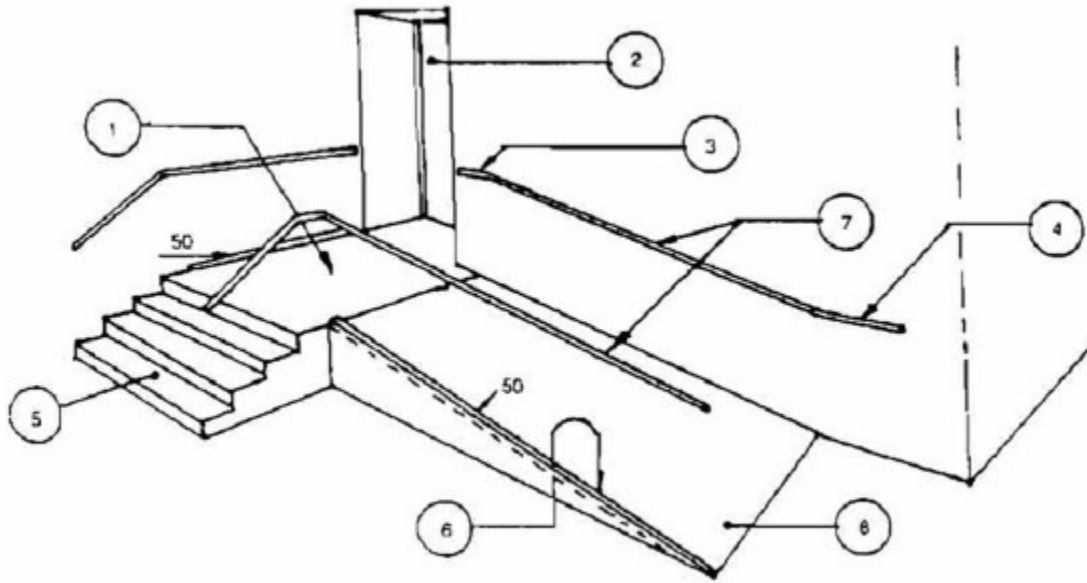
4.3. Thang và thang máy

4.3.1. Cầu thang dành cho người tàn tật tự đi lại được cần thiết kế theo quy định ở điều 4.1.5 (xem hình 10, 11, 12). Ngoài ra còn phải tuân theo các quy định sau: Chiều rộng của khoang cầu

thang không được nhỏ hơn 900mm. Tay vịn cầu thang phải được bố trí cả hai bên như quy định ở điều 3.4 và phải kéo dài ít nhất 300mm ở phía trên (bậc trên cùng) và phía dưới (bậc dưới cùng) (xem hình 13).

Hình 8: Kích thước tay vịn

Hình 9: Đường tiếp cận có bậc

1. Kích thước nhỏ nhất của khoảng không trước lối vào (1200mm x 1200mm); 2. Cửa lối vào đặt trong hốc tường; 3. Tay vịn kéo dài ở đỉnh đường dốc; 4. Tay vịn kéo dài ở chân đường dốc; 5. Đường tiếp cận có bậc; 6. Lề đường; 7. Tay vịn bố trí ở độ cao 900mm; 8. Đường dốc có độ dốc 1/12, rộng 1200mm.